Форум
„Политики за антикорупција“

14 Октомври, Скопје

Вовед

Програма на УСАИД за антикорупција

26 јуни 2013 – 22 април 2016

Партнери: ИДСЦС, АДИ и ТМ

Соработка со: ЦСД, Бугарија

Систем за следење на корупцијата - основа

Систем за следење на корупција (ССК)

- Развиен од ЦСД
- Примарни и секундарни податоци:
  - Анкета со население, јануари/февруари 2014, примерок: 1.210
  - Анкета со деловен сектор, мај/јули 2014, примерок: 400
  - Закони, програми, стратегии, истражувања, податоци од институции

Систем за следење на корупција (ССК)

- Применет во Македонија во 2001 и 2002 како дел од регионално истражување
- ОН го признава како систем со најдобри практики
- Споредба во обемот, областите и формите на корупција
- Седум индекси подготвени врз основа на индикатори
- Поделени во три групи

Систем за следење на корупција (ССК)

Извештај за проценка на корупцијата:

- Ниво на корупција (индекси на корупција)
- Антикорупциски политики и законска рамка
- Институционални практики и спроведување на законите
- Правосудството и борбата против корупцијата
- Корупцијата и економијата
- Граѓанско општество и борбата против корупцијата
- Меѓународна соработка

Ниво на корупција

Индекси

- Актуелно искуство: притисок и вклученост
- Ставови за корупција: свесност, прифаќање и подложност
- Перцепција за корупцијата: веројатност за притисок и распространетост на корупцијата

Ниво на корупција: Индекси

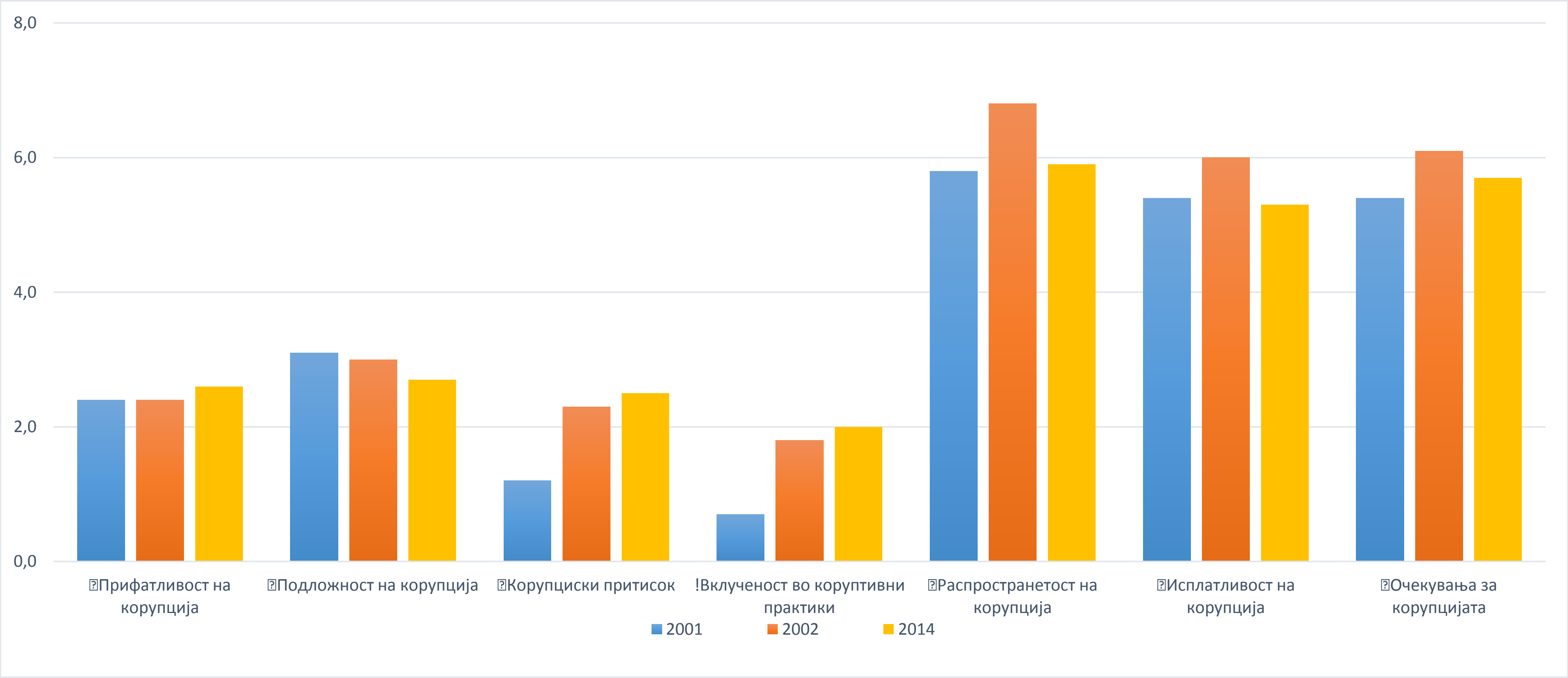

Распространетост и динамика

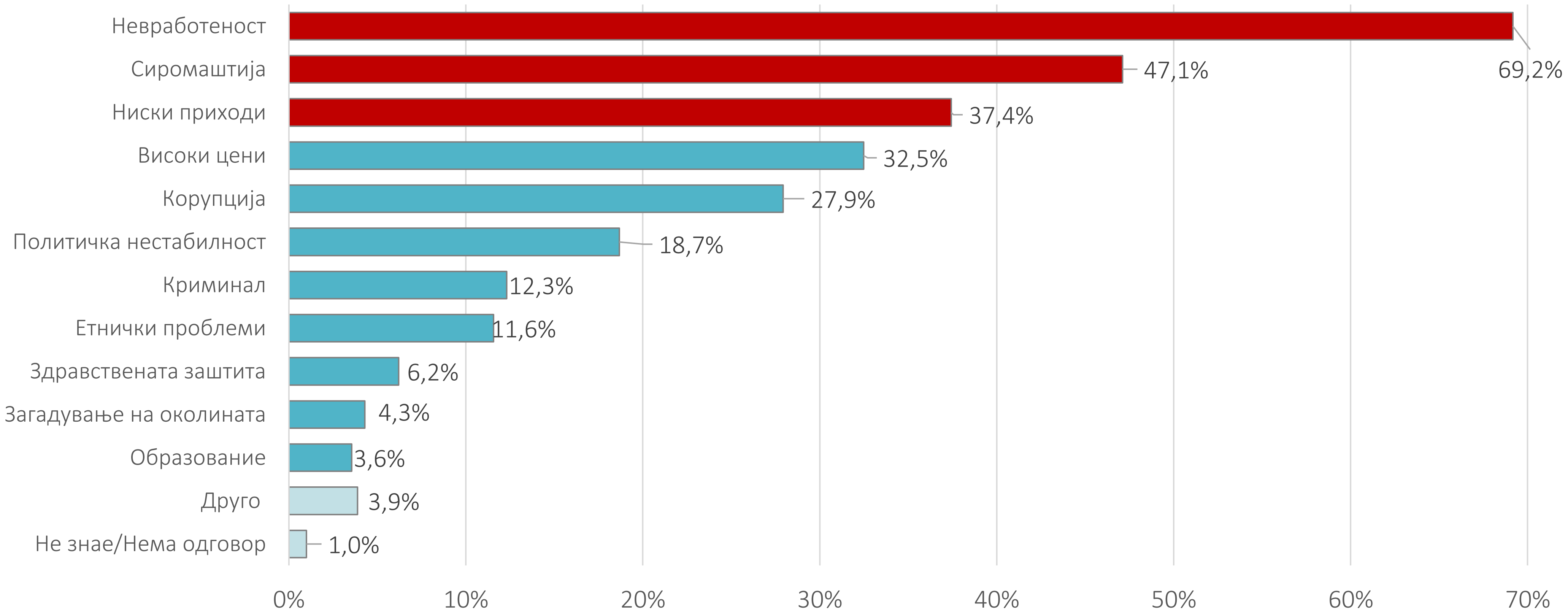

Перцепција на граѓаните за распространетост на корупцијата меѓу државните службеници

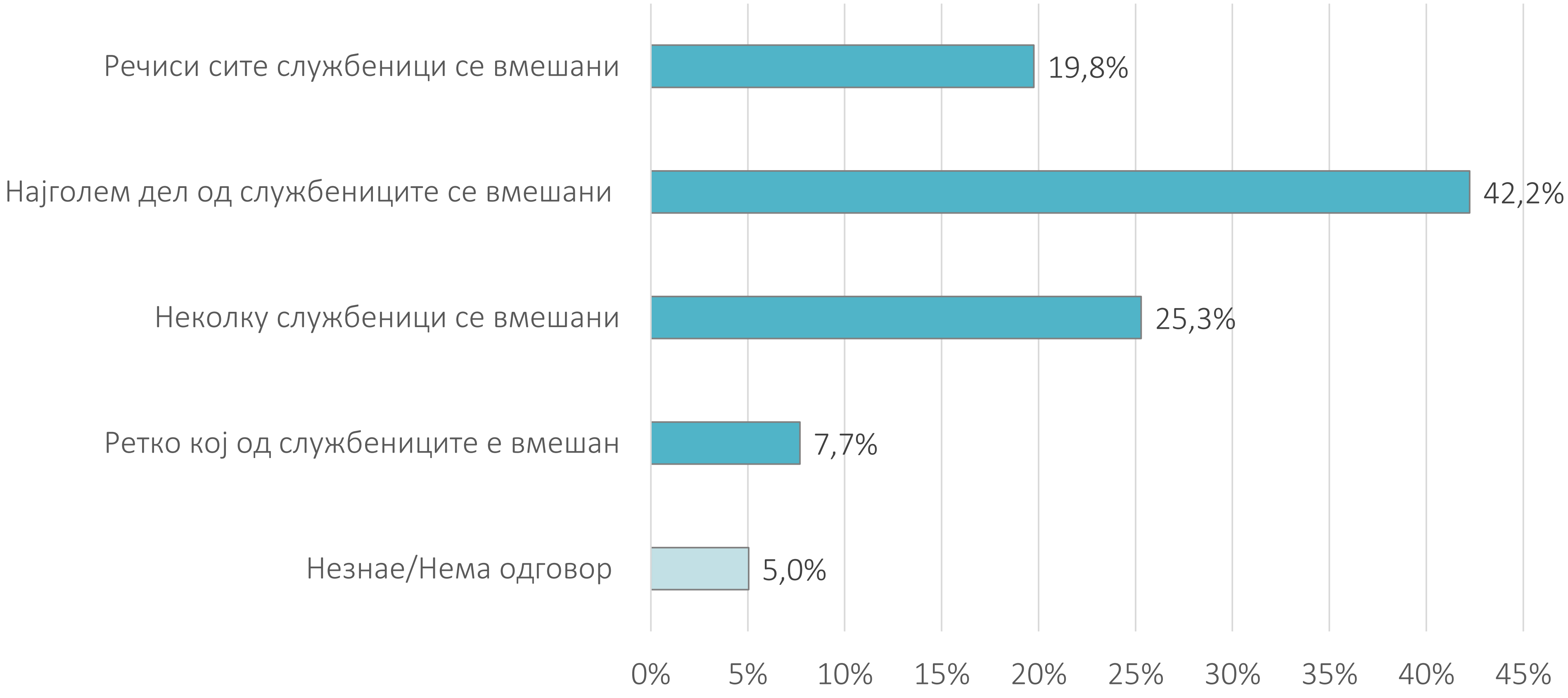

Перцепција на деловниот сектор за распространетост на корупцијата меѓу државните службеници

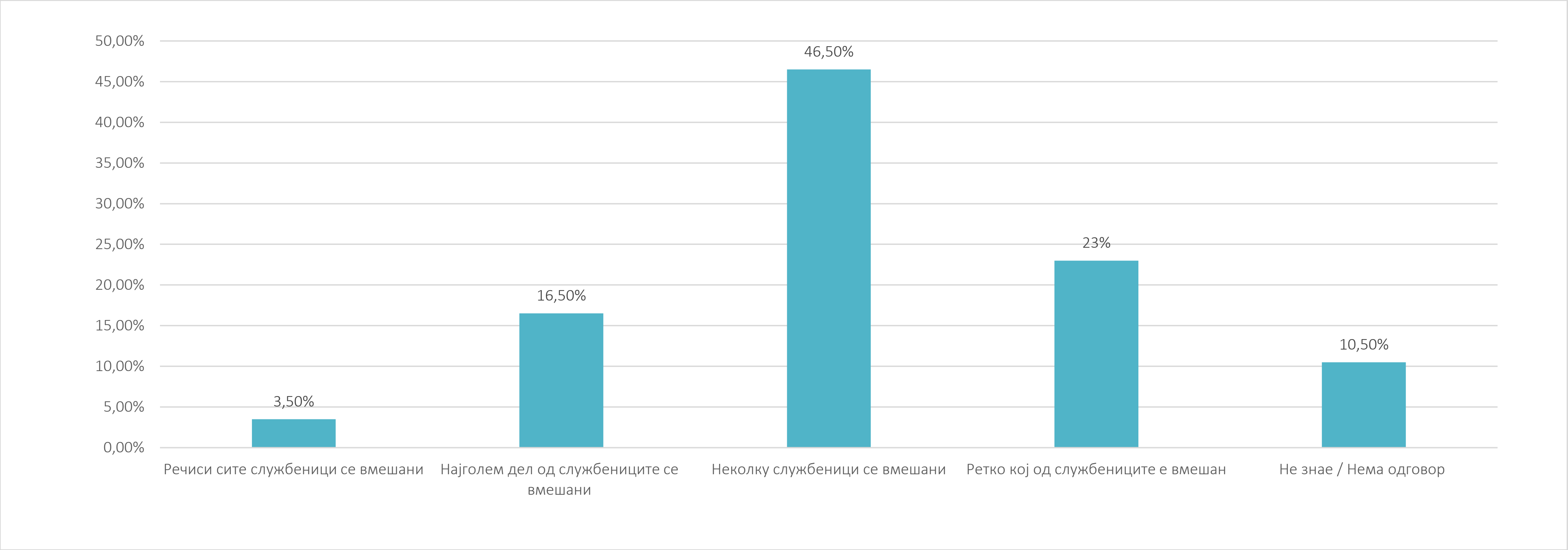

Споредбен преглед на ставови: граѓани и деловен сектор

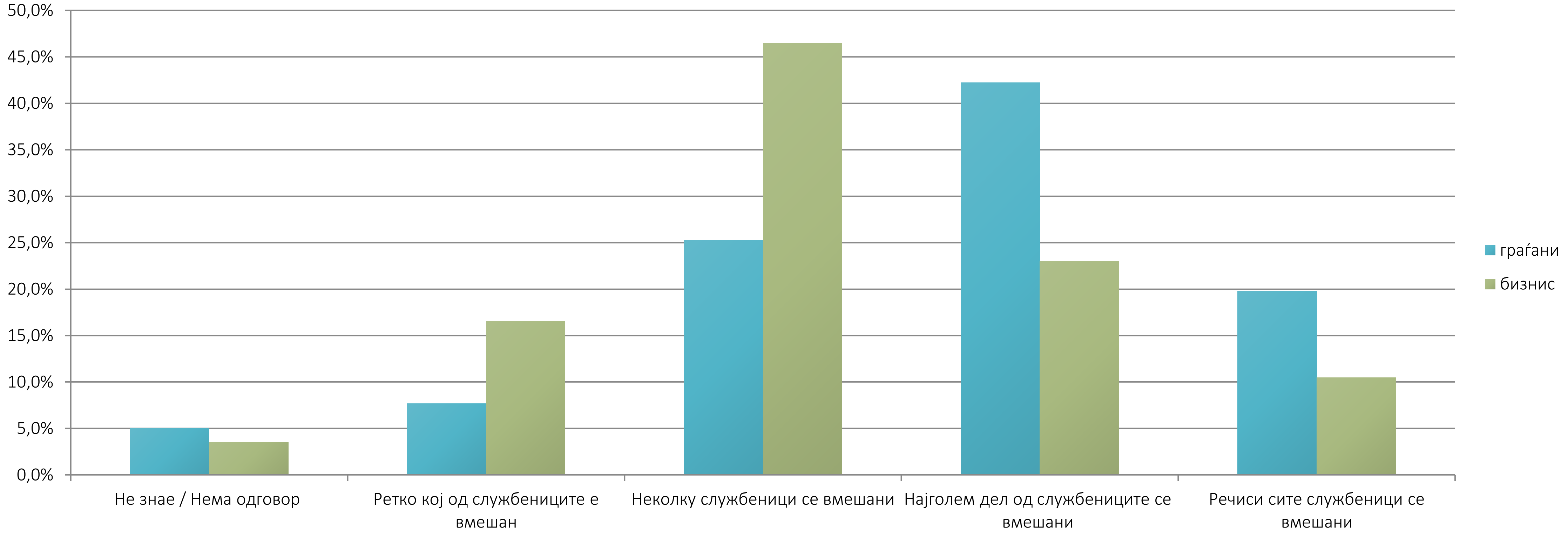

Фактори што влијаат врз распространетост на корупцијата

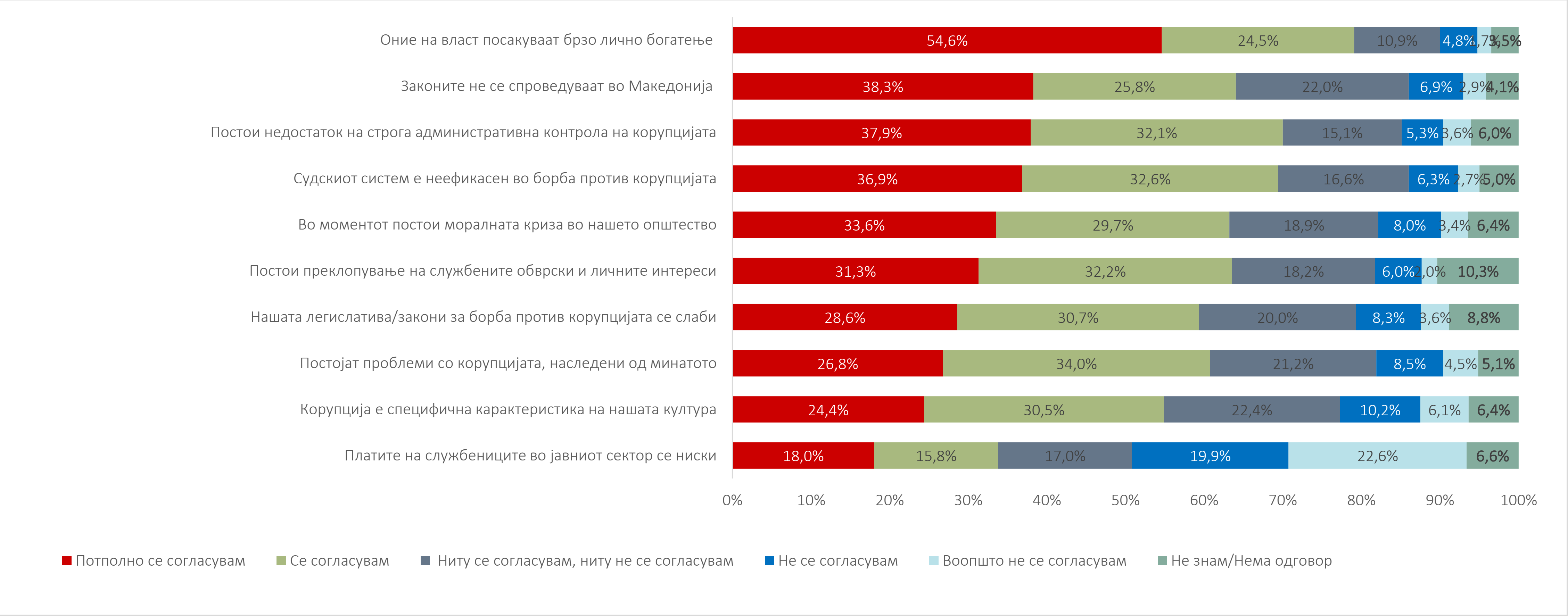

Искуство со корупција

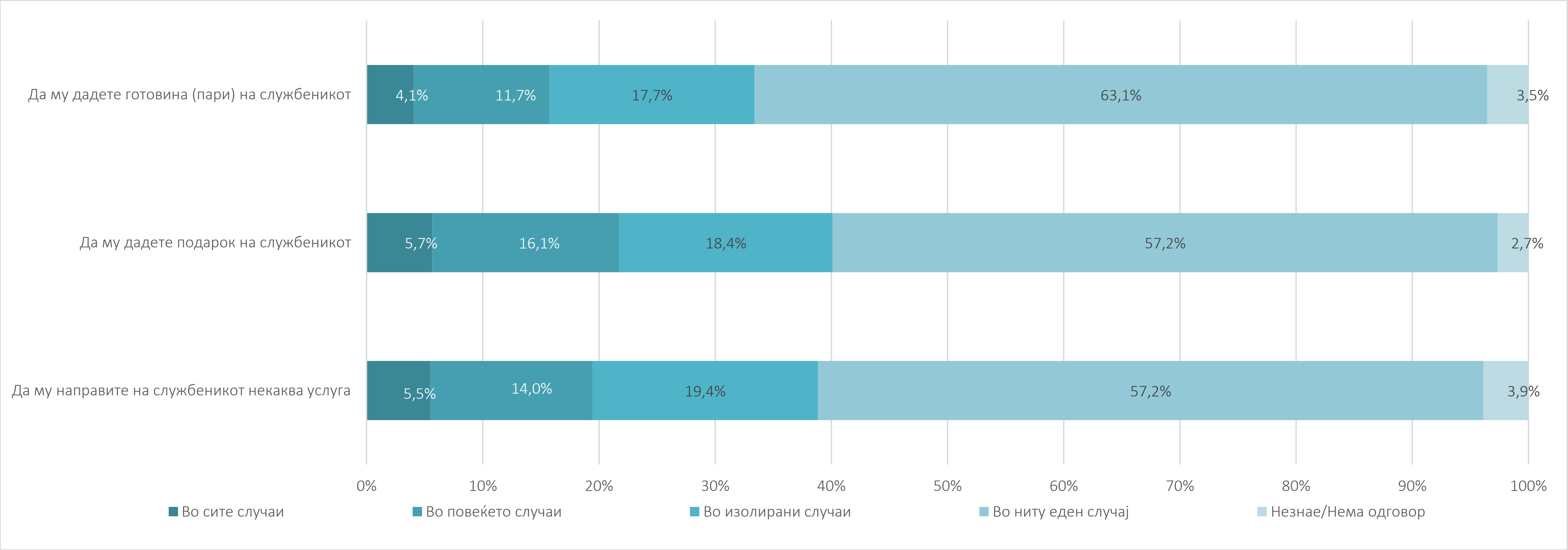

Коруптивен притисок: потенцијална корупција
(Вклученост и притисок)

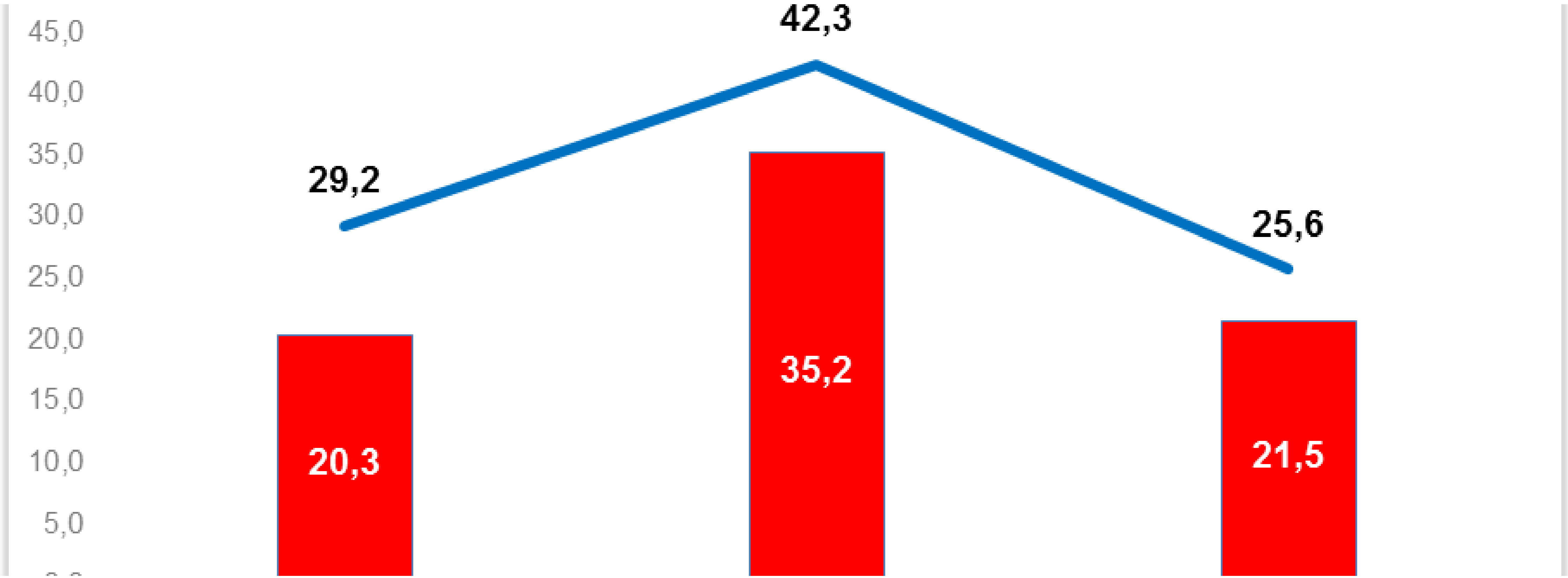

Интензитет на корутивниот притисок

Колку често?	Директно побарале пари, подарок или услуга	Не побарале директно, но покажале дека очекуваат готовина, подарок или услуга
Во сите случаи	3,0%	4,6%
Во повеќето случаи	6,2%	8,3%
Во изолирани случаи	8,5%	10,3%
Во ниту еден случај	27,7%	22,1%
Немав контакти во последна година	53,2%	53,2%
Незнае/Нема одговор	1,4%	1,3%

Прифатливост на корупција

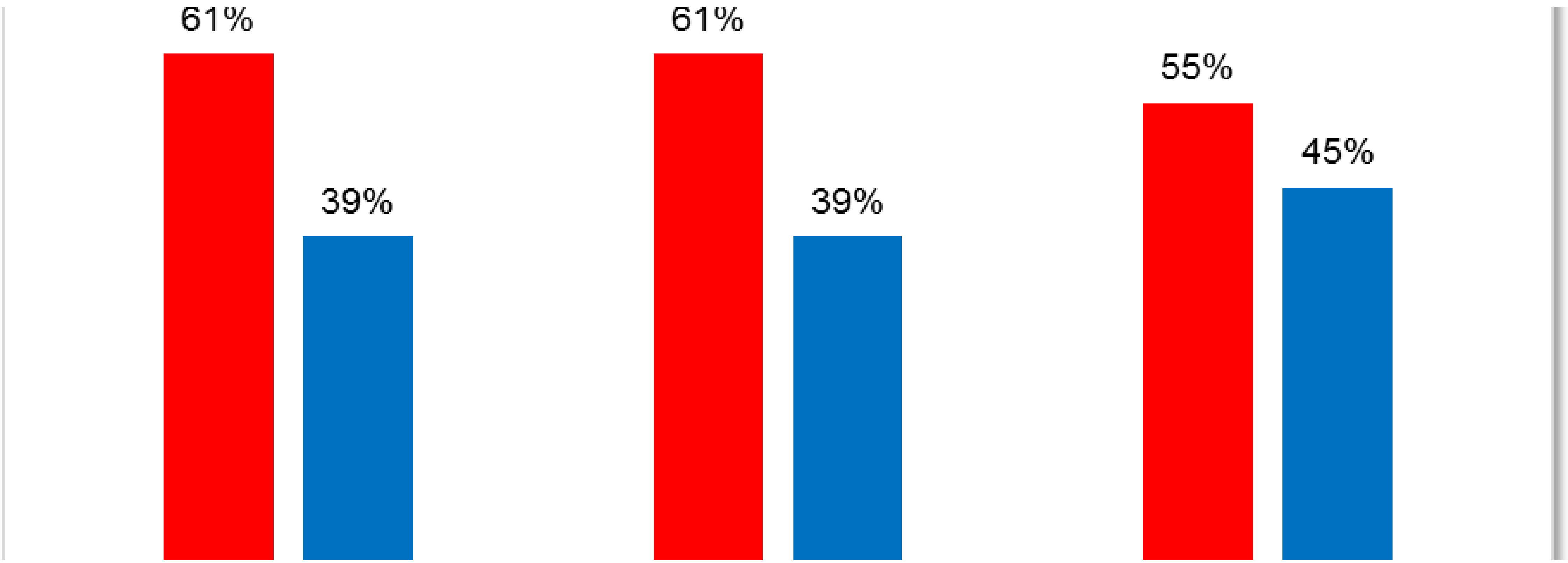

Подложност на корупција (граѓани)

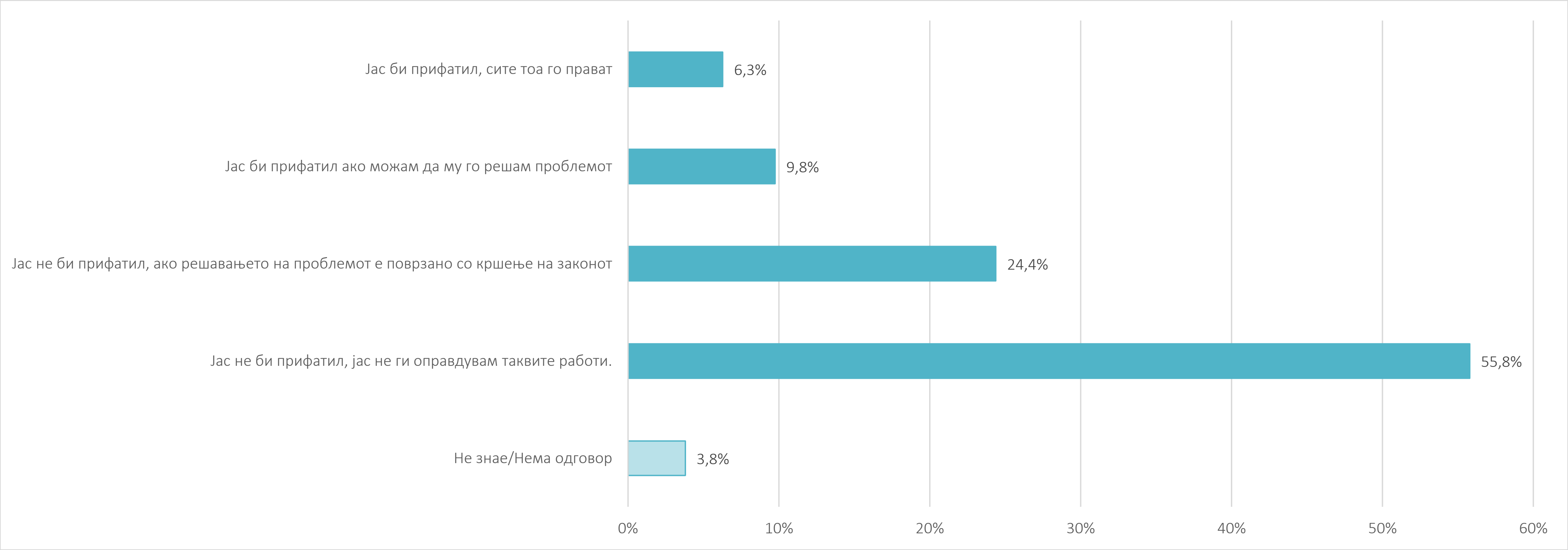

Подложност на корупција (бизниси)

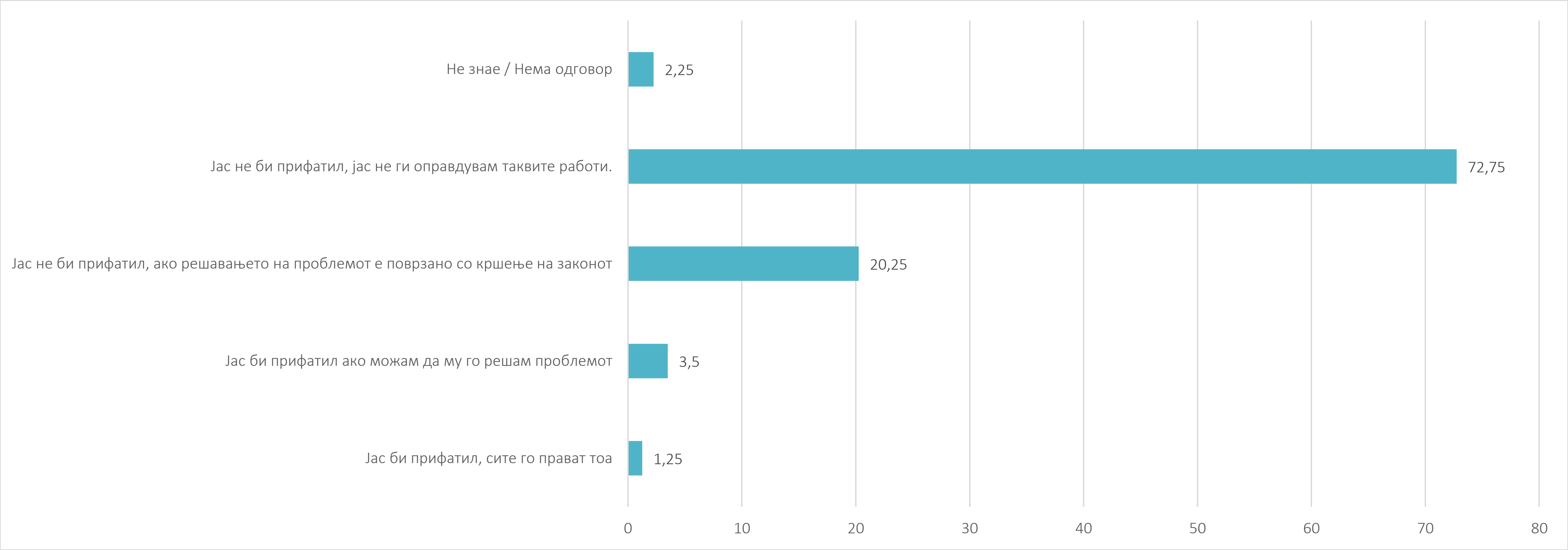

Практична ефикасност: корупцијата како решение на лични проблеми

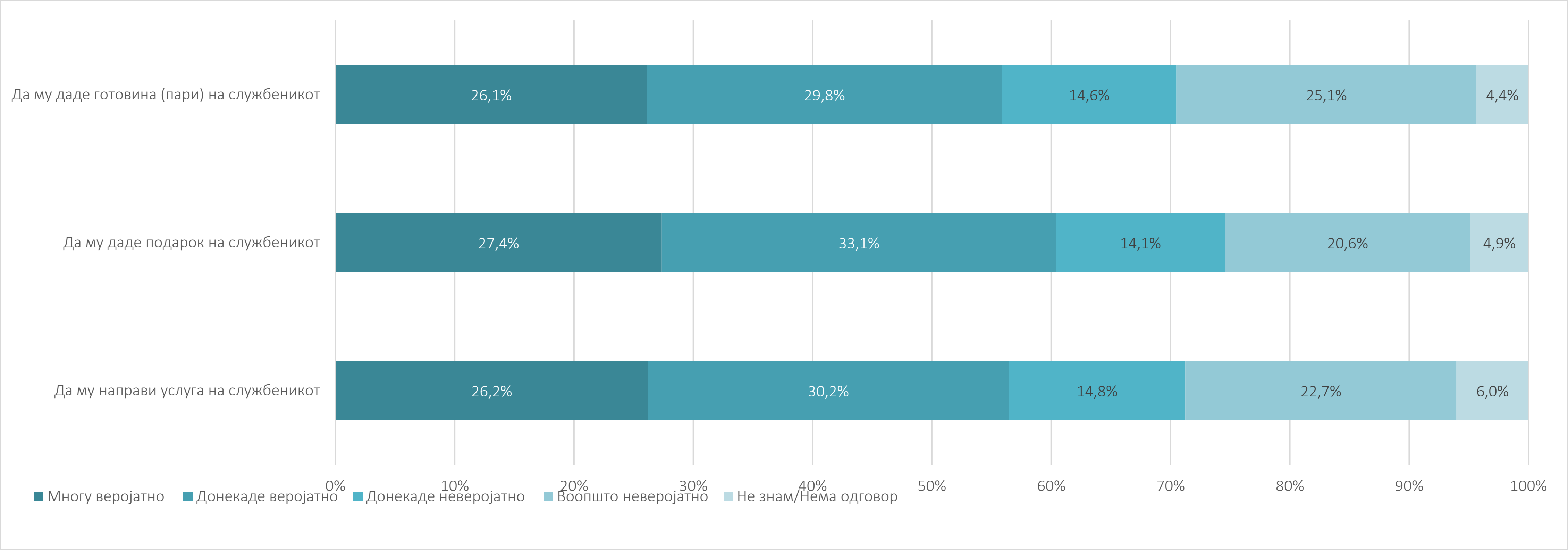

Корупција во државните институции

Перцепција за корумпираност по професии

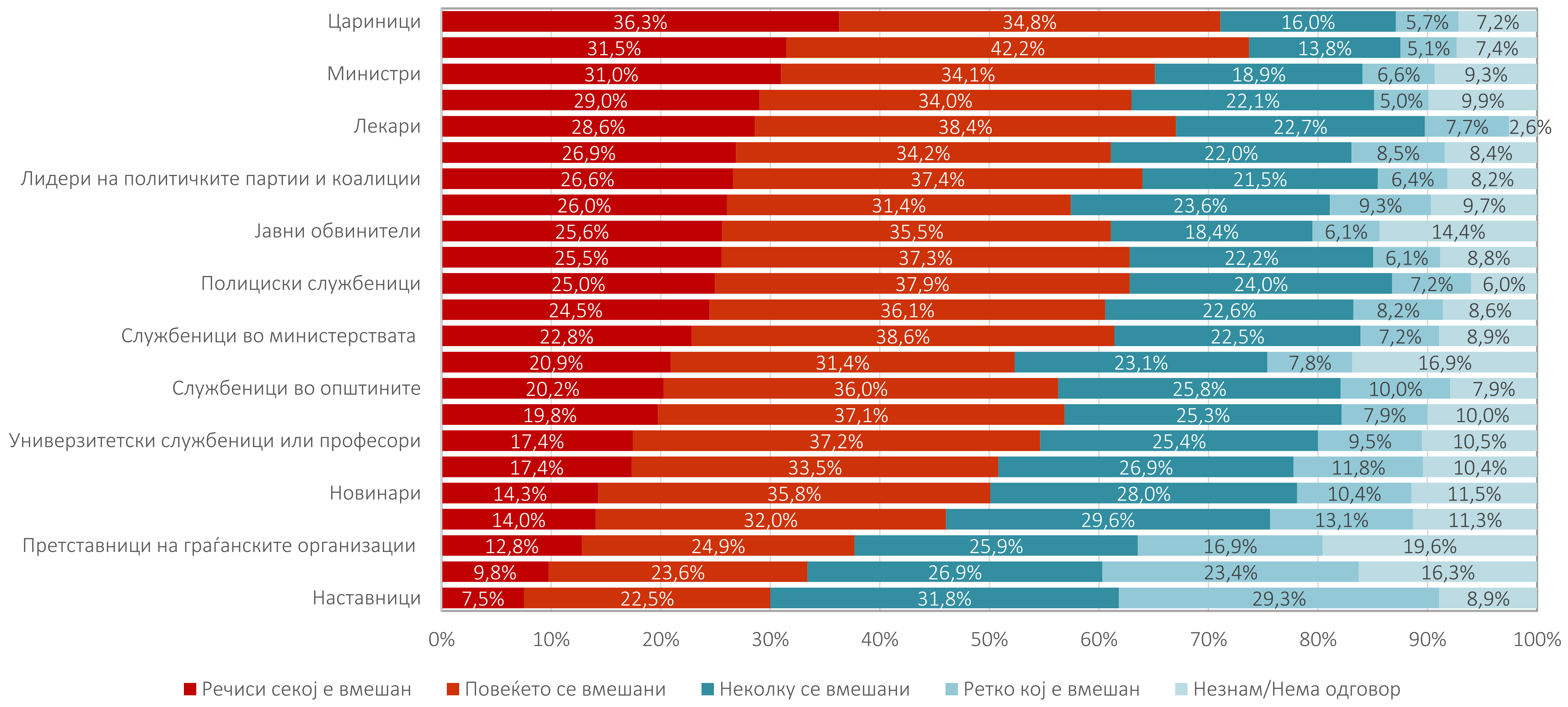

Реално корупција (професии)

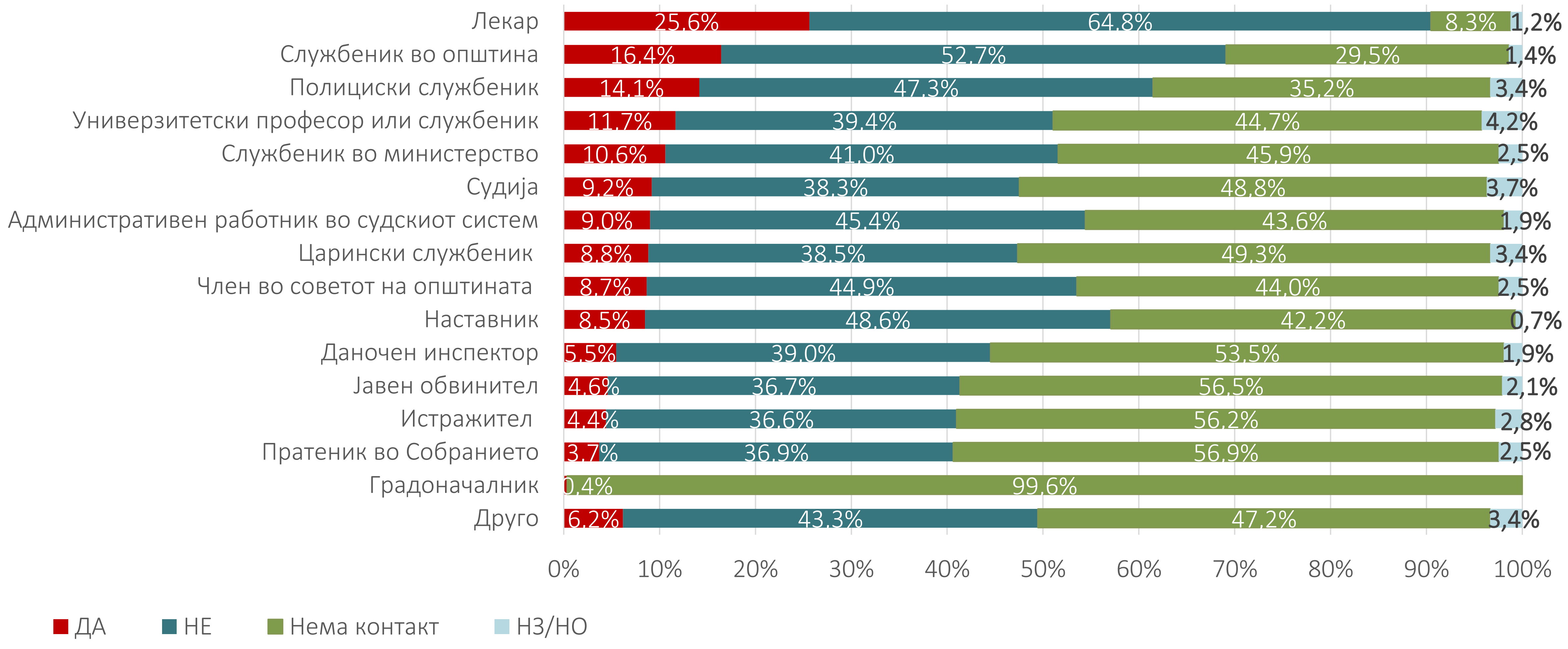

Перцепција наспроти виктимизација

	Перцепција	Виктимизација
1	Цариници	Лекар
2	Судии	Службеник во општина
3	Министри	Полициски службеник
4	Даночни инспектори	Универзитетски професор
5	Лекари	Службеник во министерство
6	Градоначалници	Судија
7	Лидери на ПП	Административен работник во судски систем
8	Адвокати	Црински службеник
9	Јавни обвинители	Член во совет на општина
10	Пратеници во Собрание	Наставник
11	Полициски службеници	Даночен инспектор
12	Локални политички лидери	Јавен обвинител
13	Службеници во министерства	Истражител
14	Истражители	Пратеник во Собрание

Антикорупција: спречување на потенцијалот за корупција

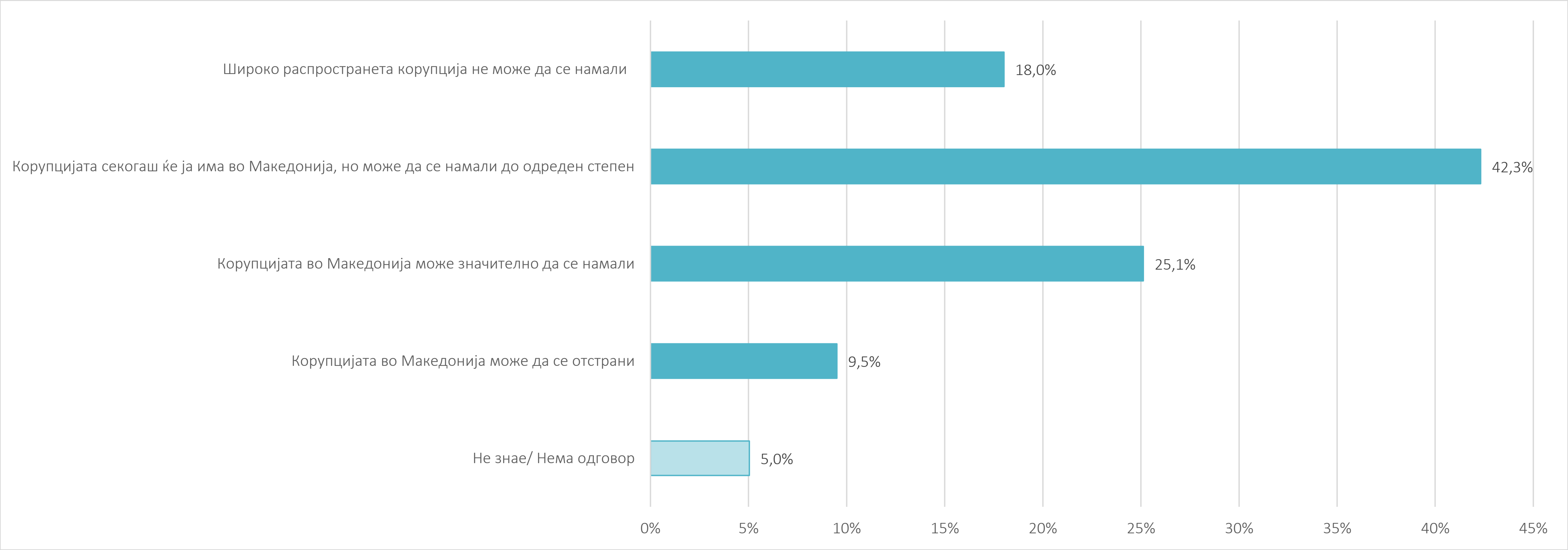

Политики и закони

- Заокружена и релативно добра правна рамка за борба против корупцијата
- Програмите/стратегиите соодветно ги детектираат проблемите, но предложените мерки не секогаш се вистинското решение за справување со ризиците
- Потребно е да се приоретизираат помал број сектори, типови на корупција, односно ризици и методи на интервенција, кои ќе обезбедат поефикасно и делотворно решавање на проблемите

Институционална рамка

- ДКСК е специјализирана институција за борба против корупцијата – потребно е зајакнување на проактивноста и независноста
- Очекувањата за резултатите во борбата против корупцијата се премногу насочени кон ДКСК, во споредба со другите институции.
- Товарот на борбата против корупцијата треба да се сподели порамномерно меѓу државните институции.
- Отсуството на отворени податоци создава големи потешкотии при анализа на ефикасноста на институциите во борбата против корупцијата.

Правосудство

- Перцепцијата за висока корумпираност во правосудниот систем останува многу висока:
  - 74% перцепција за корумпирани судии
  - 61% перцепција за корумпирани јавните обвинители.
- Малку достапни податоци за функционирањето, капацитетите и ефикасноста на судовите и обвинителството.
- Внатрешен интегритет и зајакнување на системот: да се известува за случаи на дисциплински постапки и разрешување на судии.

Економија

- Области и ситуации во кои најчесто се дава поткуп од страна на компаниите се: за време на инспекции од страна на државни институции, при добивање дозволи и лиценци и при добивање градежни дозволи.
- Голем дел од бизнис заедницата кои се сведоци на корупција не преземаат понатамошни дејства. Во исклучително мал број случаи (0,25%) поднеле тужба до судот.
- Во сферата на јавните набавки се забележува тренд на раст на бројот на доделените средства преку преговарање без објавување на оглас.

Граѓанско општество

- Граѓанското општество во одредени периоди одигра значајна улога во напорите за справување со корупцијата.
- Според перцепцијата на граѓаните, граѓанското општество е една од трите најмалку корумпирани области.
- Но истовремено, транспарентноста и отчетноста не се најсилната страна на граѓанските организации.